

Kaotične razmere na polju premoga v petem distriktu

Najbolj trmoglavica je razpeta Pittsburgh Coal kompanija, ki je voditeljica ofenzive proti rudarjem.

Pittsburgh, Pa. — Na premo-govem polju petega distrikta ru-darske organizacije vladajo ka-otične razmere. Predsednik pete-ga distrikta rudarske organizacije je povabil premogovniške družbe na konferenco, da se sklene nova mezdna pogodba. Toda kompanije se niso odzvale. Pittsburgh Coal kompanija, ki je voditeljica ofenzive proti ru-darjem, se trdovratno vpira raz-pravljati z zastopniki rudarjev na podlagi vsake mezdne lestvi-ce. Druge družbe in posamezni podjetniki se pritožujejo, da njih premogovniki niso zaprti zaradi stavke, ampak ker se de-la krivična razlika v tovarnini za premog, ki odhaja na trg. Ti pravijo, da ne morejo pričeti z delom v svojih premogovnikih z organiziranimi ali neorganiziranimi rudarji, dokler se zanje ne določi bolj primerna in prilična prevoznina za prevažanje pre-moga po železnih od trgov in pristanov ob Velikih jezerih, ker ne morejo konkurirati pre-mogu iz Zapadne Virginije.

V tem distriktu zdaj plačujejo rudarjem po pet dolarjev na dan. Po jacksonvillski pogodbi so pre-jemali po \$7.50 dnevne mezde.

Governor Kalifornije se še ne zmea za Mooneya

Kljub dokazom ni prepričan o Mooneyjevi nedolžnosti.

Sacramento, Cal. — Delegaci-ja livarske unije, katere član je Tom Mooney, ki je bil po ne-dolžnem in zaradi krivega prič-a najprvo obsojen na vešala in nato pomiloščen v dosmrtno je-čo zaradi bombe eksplozije ob času manifestacije za vojno pri-pravljanje, je bila pri Youngu, guvernerju Kalifornije v intere-su pomiloščenja Tom Mooneyja. Delegacija je spremljal tudi Paul Sharrenberg, tajnik Kali-fornijske državne delavske fede-racije.

Guvernerjevo stališče ostane neizpremenjeno. To pomeni, da ne bo pomiloštil Mooneyja, do-klar ni prepričan, da se je Moo-neyju storila velika krivica od strani justice, dasi pravno so bili predloženi številni dokazi o Mooneyjevi nedolžnosti.

Zadevo proti obsojci je posta-vil v jasno luč predsednik Wood-row Wilson, ko je njegova komi-sija podala poročilo zgodaj v le-tu 1918. Delavski tajnik Willi-am B. Wilson in njegovih šest tovarišev je prerezalo v svoji izjavi še enkrat vsu evidenco in nato reklo, da okolščine prega-njanja Mooneyja vodijo do ve-re, da se je orodje kriminalne justice rabilo vedoma ali neve-doma proti delavstvu od strani sovražnikov delavstva v indu-strijskem konfliktu.

Takrat je bilo po bombni eks-ploziji aretiranih pet oseb. Spo-znana krivim in obsojena sta bi-la le Billings in Mooney. Zena Mooneyja, Rena Mooney je bila tudi obtožena, toda porotniki so jo spoznali nekrivo. Mooney-jeva žena je ob času eksplozije bila s svojim soprogom na stre-hi neke hiše, s katere sta oba gledala manifestacijo za vojno pri-pravljanje. Nato je bil po-stavljen pred porotnike Israel Weinberg. Tudi njega so porot-niki oprostili. Nato je državne-mu pravdniku padlo srce v hla-de in se ni upal petega aretiran-ca Edward D. Nolana še posta-viti pred sodišče.

Kg je bil Oxman, glavna pri-ča in mešetar, ki je mrzil pošte-ao delo, razkrinkan kot krivo-

prisižnik, se državni pravdnik ni upal pozvati tega krivopriše-nika kot prič pred sodišče, da bi pričal proti Mooneyjevi ženi Reni, ker bi bila preveč jasno dokazana kriva prisega Oxma-na.

Delavci bodo največ storili v Kaliforniji za Mooneyja, ako vsi jeva se ob času eksplozije sta b-ila s svojim soprogom na stre-hi neke hiše, s katere sta oba gledala manifestacijo za vojno pri-pravljanje. Nato je bil po-stavljen pred porotnike Israel Weinberg. Tudi njega so porot-niki oprostili. Nato je državne-mu pravdniku padlo srce v hla-de in se ni upal petega aretiran-ca Edward D. Nolana še posta-viti pred sodišče.

Kg je bil Oxman, glavna pri-ča in mešetar, ki je mrzil pošte-ao delo, razkrinkan kot krivo-

Rudarji izrinjeni iz lastne bolnišnice

Rudarje je stala bolnišnica več ko sto tisoč dolarjev.

Shenandoah, Pa. — Rudarska bolnišnica, zgrajena iz betona in opeke na griču, stane rudarje več ko sto tisoč dolarjev. Vsak rudar je daroval precej svojih delavnih ur za zgradbo bolnišnice. Pobir-al se je še posebej denar za bol-nišnico in med darovalci so bili zopet rudarji.

Bolnišnica je bila na to daro-vana državi in od tega časa je sklepačana za rudarje. Ko je država sprejela bolnišnico, je bil rudarjem dovoljen samo še en zaupnik. Političarji so si pri-svojili vso oblast za njo, tožijo rudarji.

Skoln leta so prejeli rudar-ji brezplačno zdravniško pomoč. Akoravno niso rudarji imeli po-moči v bolnišnici zaradi pone-rebe v premogovniku, je bila zanje pomoč brezplačna. Uprava bolnišnice je bila dobrosrčna in če rudar ni mogel plačati, je bilo tudi dobro.

Zdaj se bolnišnica upravlja po novim sistemom. Rudar ima 90 dni časa za poravnane svoje-ga računa. Ako rudar v teku tega časa ne poravnava svojega računa, tedaj ao zaupniki poobla-ščeni, da prodajo rudarjevo po-hištvo.

Rudarji so zaradi tega sistema globoko užaljeni. Z njimi vred so užaljeni tudi drugi delavci. Časopisje ne poroča nič o tem, a delavci sprejemajo na sejah svo-jih strokovnih organizacij reso-lucije, v katerih obsojajo tako početje od strani uprave bolniš-nice in države.

Filmi v barvah za ponk zdravilstva

Vse težje operacije bodo filmirane za šolo bodočih zdravnikov.

Paris, 1. avgusta. — Debele knjige o medicinski vedi, ki so bile doslej v toliki časti, so ob-sojene na staro šaro. Bodoči zdravniki ne vzamejo več knjig v roke, kadar bodo iskali infor-macij, pač pa projektirajo film in učili se bodo s platna, kako so delali slavni zdravniki pred njimi.

Dr. Franklin in H. Martin iz Chicaga, generalni direktor in novi predsednik Amerikanskega kolegijskega kirurgov, je prišel v Paris, da aranžira filmiranje vseh važ-nih operacij za svetovne kirur-gične arhive. Vsi filmi bodo v barvah.

"Bodoči doktor bo imel zbir-ko medikalnih filmov namesto omare prašnih knjig," je rekel dr. Martin. "V slučaju, da se ho-če perfekrirati v katerikoli kom-plicirani operaciji, vzame doti-čni film, ga projektira in vidiel bo celo operacijo pred seboj. Na-mesto da bi listal po knjigah in iskal podatkov, bo imel pred oč-mi operacijo najslavnejšega ki-rurga iz dotične dobe v vseh po-drobnostih."

Storjeni so koraki, da se fil-mirajo važne operacije vodilnih kirurgov vseh dežel, in sicer v barvah ter v procesu počasnega premikanja. Amerika že ima du-cat takih filmov in 200 drugih je zdaj v produkciji.

Ogrski igralec umri v krsti, v kateri je spal

Budapesta, 1. avg. — Viktor Kassas, najstarejši in najvpliv-nejši madžarski gledališki igra-lec, je bil včeraj najden mrtev v krsti, katero si je pred leti sam naredil in v kateri je vedno spal s namenom, da se privadi smrti.

Dva otroka zgorela.

Owosso, Mich. — Dva otroka farmarja L. Kilpatricka sta v terek zgorela v plamenih, ki so uničili njegovo gospodarsko po-slopje.

STAVKA TEKS-TILCEV V BED-FORDU SE VLEČE

Kompanije so dobile potuho od oblastvenikov. — Predsednik organizacije bombnih tovar-narjev je za to, da policija s koliki razbija glave stavkar-jev.

New Bedford, Mass. — Stav-ka 27,000 tekstilnih delavcev se je zavlekla v četrti mesec. Pod-jetniki so seveda postali še bolj trmoglavci, ker dobivajo potuho od oblastvenikov. Oni dan je bi-la aretirana kar cela vrsta pike-tov. Ko so stavkarje prignali na sodišče, je sodnik Milliken za-vpil, da se mora masno piketira-nje ustaviti.

Stavkarji se dele v desničarje in levčarje. Levo krilo je za masno piketiranje, desno ni. O-be krili pa izjavljata, da pri no-vembrskih volitvah izvolijo no-vega šupana in mestno admini-stracijo, o kateri bodo prepriča-ni, da ne bo sovražna stavkujo-čim delavcem in naklonjena to-varnarjem.

Volitve v mesecu novembru so še daleč. Do volitev se lahko zgodi še marsikaj. Policija lahko a-svojim terorizmom tako razbija vrste stavkarjev, da bo stavkar-jem upadel pogum za piketira-nje in se naveličajo piketirati to-varne. Sodišča s ostrimi kaznimi lahko tako omejujejo stavkarje, da se naveličajo stavkati in se vrnejo na delo, modrujejo tovar-narji. Kadar bodo volitve v no-vembru, bodo delavci še pomnil-i, kako je s njimi ravnila policija, ugrabijo profesionalni političar-ji.

Stavkarji zahtevajo umakni-tev znižanja mezde za deset od-stotkov.

Stopan Radič slabši

Novi hrvaški minister obmetan z jaelci v Zagrebu.

Zagreb, 1. avg. — Zdravst-venje Stopana Radiča, voditelja hrvaške kmečke stranke, ki je bil težko ranjen v zbornici v Beogradu 20. junija, se je obr-nilo na slabše. Rana se noče ce-liti in zdaj ga je napadla pljuč-nica.

Zagreb, 1. avg. — Hrvaški poslanec Andjelović, ki je spre-jel mesto ministra javnih del v Koroški vlad, je bil včeraj bombardiran s gnillimi jaelci, ko se je pripeljal v Zagreb iz Be-grada. Velika množica študen-tov ga je sprejela na kolodvoru s točo klopotev in krikom: Do-li z izdajci! Mi nočemo radi-ka-lov na Hrvatskem! Policija je aretirala večje število dija-kov.

V čolnu čez Atlantik

St. Thomas, Virgin Island, 1. avg. — Franz Romer, nemški mornarski častnik, ki je 3. mar-ca t. l. zapustil Lisbono v čolnu z namenom, da prevesla Atlantik ocean, je danes srečno privesel smekaj. Romer je v dobrem sta-nju, dasi je prevesel 3280 milj morske daljave. Njegov čoln je 21 čevljev dolg in 3 čevlje širok. Ako pride v Ameriko — o čemer zdaj ni dvoma — ga čaka nagra-da \$25,000.

Flasko poljskega poleta.

Bagdad, 1. avg. — Poljsko vo-jasko letalo, ki je bilo na poletu iz Varšave v Bagdad, Kairo in nazaj, je včeraj tukaj treščilo na tla in poročnik Szalas se je ubil.

Kolizija v Nemčiji.

Berlin, 1. avg. — V silni kol-i-ziji ekspresnega in tovornega vlaka pri Dinkelscherbenu je bi-lo včeraj 14 potnikov ubitih in 20 ranjenih.

Northwestern železnica vodi mezdno redukcijo

Naznanila je znižanje mezde de-lavcem, ki delajo na železniški progi. — Odpor delavcev proti mezdni redukciji.

Chicago, Ill. — Obvestilo Chi-cago Northwestern železniške družbe, s katerim obvešča delav-ce, ki delajo na železniški progi, je došlo za delavce tako nepriča-kovano, kako strela s jasnega neba. Kompanija naznanja, da mezdno znižanje stopi v veljavo s dnem osmega avgusta in da se delavcem zniža mezda za deset centov na uro, predelavcem pa od deset do štirinajst centov.

Unija je takoj odklonila mezd-no znižanje in je vpostavila za-htevno, da se mezda povzra za de-set centov na uro. O tem se bo razpravljalo na konferenci na-stopnikov delavcev in železniške družbe dne 8. avgusta.

Železniška družba ima v vidiku znižati delavcem mezdo tako ni-ko, kot jo prejemale težaki v to-varnah, toda ne nikaže kot 30 cen-tov na uro. To je menda tista prosperiteta, o kateri je vedel predsednik Coolidge toliko pove-dati in ki se je razlila le prek bogatimov, na siromake je pa po-zabila.

Med delavci, ki delajo na železniški progi krožijo razne stva-ri, ampak to je gotovo, da želez-niški delavci zdaj to zanjejo, kar so zakrivila železniškarne organizacije, ki so opustile pro-pagando za nacionaliziranje žele-znic po Plumbovem načrtu.

Ze delavski železniški odbor Združenih držav je leta 1921 in 1922 silno udaril železniške de-lavce, ki delajo na progah. Zda-j prihaja nova ofenziva železniš-kih družb, ki je sicer obudila zanimanje in pozornost pri dru-gih železniških kategorijah, prav resnično jih pa ni toliko spametovala, da bi železničarji rabili volilni listek sebi v korist in se ne obešali starima stranka-ma — demokratični in republi-kanski na frak.

Demonstracije brezposel-nih delavcev v Angliji

Možje in žene z deco v naročju navallje na ubožnico.

London, 1. avg. — V ponde-ijek in včeraj je več sto brezpo-selnih delavcev z ženami vred, ki so nosile drobno deco v naroč-ju, navallje na ubožnico v Beth-nal Greenu. Možje so zahtevali, da jih puste z družinami vred v ubožnico ali pa naj jim povisajo brezposelnostno podporo. Kor-don policije je preprečil vstop demonstrantov v ubožnico.

TOVARNARJI LJUBJO MA-LA MESTA.

Po njih logiki ni nevarnosti, da se delavci organizirajo.

New York, N. Y. — Kako res-nično so trditve, da zavarovalne družbe podpirajo openšaparje, govori dejstvo, da so se tovar-narji, ki nasprotujejo delavski strokovni organizaciji in šele, da se tovarne odpro v malih me-stih, kjer ni nevarnosti, da se delavci hitro organizirajo, an-dejo na konferenci s birojem i-mejiteljev polic Metropolitan za-varovalne družbe in National E-lectric Lights Ass'n., da se raz-govore, kje naj se v bodočnosti grade tovarne, da ne bo nevarno-sti, da se delavci organizirajo.

Ta strah podjetnikov pred de-lavsko strokovno organizacijo bi moral odpreti oči delavcem, da je v njih interesu, čimprej se orga-nizirajo.

Tornado na Poljskem.

Varšava, 1. avgusta. — V oko-li-ci Vilne je včeraj divjal torna-do, ki je usmrtil 27 oseb in po-rušil 200 hiš.

Morilec mehiškega predsed-nika Obregona pred sodiščem

Noče zagovornika in pravi, da je sam odgovoren, toda nuna je "morda vplivala" nanj. — Nuna priznava, da je izrekla dotične besede.

Mexico City, 1. avg. — Jose de Leon Toral, mladi karikatu-rist, ki je 17. julija ubil novoiz-voljenega predsednika Alvaro Obregona, je bil včeraj postavl-jen pred civilno sodišče v San Angelu, devet milj od glavnega mesta, kjer je izvršil umor. Ob-ravnava je javna in prisotnih je čez 50 časnikarskih poročeval-cev.

Sodnik je najprej vprašal To-rala, če ima odveta. Toral je odgovoril, da nima in da ga ne potrebuje, ker je priznal vse in je pripravljen umreti. Kljub te-mu, kot je običaj, je sodišče i-menovalo dva odveta, da ga zagovarjata. Nato je sodni taj-nik prečital zapisnik preiskave. Čitanje je trajalo preko dve uri. Toral je protestiral proti čitan-ju zapisnika, češ, da je vse pod-pisal, kar je v zapisniku in da je škoda ponavljati in tritati čas.

Zapisnik pokazuje, da Toral noče izdati nobenega skrivca, če ga sploh ima. V preiskavi je priznal, da je redno obiskoval raz-ne osebe, predvsem katoličane in posebno nune v Guadalupe Hi-dalgu, odkar je prišel v Mehiko mesto. Največ razgovorov je imel s nunako prednico, sestro Concepcion Acebedo de la Lota, ki mu je med drugim rekla, da bi bile vse te katoliške cerkve v Mehiki kmalu rojene s svrjeto Callesa, Obregona in patrijarha razsolne katoliške organizacije Peraza. Toral je v preiskavi pri-znal, da so te besede nunske prednice "morda indirektno vpli-vale" nanj, ali odločno je zanik-al, da mu je nuna direktno su-gestirala umor. Toral je izpove-dal, da ga ni absolutno nihče na-jel za atentat in on sam je od-govoren. Manuel Trejo mu je posodil revolver, da se je vadi-l streljati, ni pa Trejo vedel ab-solutno nič zakaj se vadi. Vaje je imel v kamionu za romarsko cerk-vijo Marije Guadalupe, kjer so tudi omenjene nune.

Prednica Concepcion Acebedo de la Lota, ki se nahaja v zapo-ru s šestnajstimi drugimi nuna-mi, je bila tudi preiskana in od-ločno taji, da bi bila vedoma kaj vplivala na Toralovo dejanje, priznala pa je, da je izrekla o-menjene besede kar tako, ne mi-sleč pri tem kaj alabega. Nuna je vsa obupana in rekla je, da ra-da umrje za svojo vero, če je treba. Stara je 32 let in ima na moderen način ostržene lasce.

Zapisnik se dalje glasi, da je Toral premišljeval o atentatu od zadnjega januarja, ko je bila vržena bomba v Obregonov av-tomobil. Takrat ni odobral bombnega napada, toda sčasoma se je uveril, da je bil atentat upravičen in da bi bilo za kato-liško cerkev dobro, če umrjeta oba, Obregon in Calles. Ako bi mogel istočasno ubiti Calles, bi bil rad to storil. Ko je prišel iz Guadalupe v Mehiko mesto, je vedno iskal prilike za atentat. Cimdaj je čakal tembolj je bil uverjen, da ga je Bog poslal, da maščuje katoliško cerkev v Me-hiki. Z nunske prednice je imel omenjeni pogovor 6. julija. Bil je dnevno pri nuni in hodil je redno k tajnim mašam in spo-vedil.

Zapisnik preiskave zaključuje s mnenjem policije, da indi-rektna soodgovornost pade na nuno Concepcion in Manuela Treja, čeprav ni bilo po izpove-di atentatorja nobene dogovor-jenosti.

Policijaka preiskava je bila za-ključena v ponedeljek, in sicer pri-čije v zgodovini mehiške justice — javno pred poročevalci listov.

Fašisti sprejeli Nobli-la kot velikega junaka

Ovacije po vsej Italiji, največje pa v Rimu, kjer so ga obšli s rožami.

Rim, 1. avg. — General Um-berto Nobile in njegovi tovariši, s katerimi je delil arktično polo-mijado, so se včeraj vrnili domov v — triumfu, kakor največji zmagovalci in junaki. V Rimu je bil organiziran velikanski spre-jem s paradami in vojaškimi ko-račnicami in cesta je bila posu-ta s cvetjem. Rimski guverner, knez Ludovico Ponziana, je spre-jel Nobila s ostalimi višjimi u-radniki vred na postaji narav-nost s kraljevskimi častmi in so-bani, ki je navadno rezervirana za kralja in njegovo družino.

Nobile je izgledal truden in čemer in se je s jokal — od veselja ali strahota, ni znano — ko so ga fenske objemale in po-ljubovale.

Slavnostne demonstracije so bile organizirane na vseh posta-jah v Italiji, čim je vlak presto-pil mejo. Mussolini je pooblastil prefekta v Bolzanu na južnem Tirolskem, da je pozdravil No-bila na meji v imenu vse fašis-tične Italije. Demonstracije so se potem nadaljevale v Bolzanu, Trentu, Veroni, Bologni, Milanu, Florenci itd. — V širokem kon-trastu napram izživljanju ni mrzlemu molku mnošic po škandalskih deželah in Nemčiji.

Tako se italijanski fašisti nor-čujejo iz vsega sveta.

Krojaški delavci nasto-pajo odločno

Kampanja za organiziranje kro-jaških delavcev ne odneha, pa magari če traja pet mesecev ali pa pet let.

Philadelphia, Pa. — Sidney Hillman, predsednik organizacije krojaških delavcev Amalgama-ted Clothing Workers Union, iz-javlja, da kampanja za organizi-ranje krojaških delavcev v Phi-ladelphiji ne bo prenehala, pa če vzame za organiziranje kro-jaških delavcev v tem mestu pet mesecev ali pa pet let.

Stavke so bile proglašene v treh delavnicah. To je bil prvi strel izstreljen v tej kampanji za priznanje delavske strokovne organizacije, 44 ur dela v tednu in povisane mezde v največjem neorganiziranem distriktu za iz-delovanje obleke na vzrodu.

Krojaški delavci podpirajo to kampanjo. Le strahopetni in lakomni delavci vzdihujejo: Kaj bo, kaj bo, ako ne bomo delali zaradi stavke?

Policija seveda podpira tovar-narje in ovira organizatorično delo organizacije krojaških de-lavcev, kolikor je v njeni moči. Toda uspehov nima.

Novo klanje komunistov na Ki-tajskem.

Kanton, 31. jul. — Včeraj je bilo tu čez 200 oseb aretiranih in 17 eksekutiranih, ko je poli-cija odkrila novo "komunistično zaroto."

